

Vinstockens frukt

En betraktelse inför Kristi kropps och blods högtid. En fest som uppstod i mitten av 1200-talet och i Sverige firas söndagen efter Trefaldighetssöndagen.

2009-06-12

Fruktträdens blomning, som vi beundrade till påsk är sedan länge förbi, och nu efter pingst är de gröna bladen inte så genomskinligt ljusa som i början på maj. Kanske eftersom de måste dela livssaften från rötterna med de redan

svällande frukterna. Snart visar träden sina frukters skönhet, och inte bara ögonen gläder sig utan även gommen.

Blodet och vinstocken

Precis som i naturen följer också i kyrkoåret olika livsfaser på varandra: först frön och knoppar, sedan blommor och slutligen mogna frukter... När Herren i nattvardssalen instiftade Eukaristin, talade han om "vinstockens frukt". På själva skärtorsdagen var liturgin rädd att brista ut i jubel, för efter instiftandet började ju på samma kväll i Getsemane Herrens lidande. Då låg det nära till hands, att Kyrkan sökte efter ett annat tillfälle att få uttrycka sitt jubel fullt ut. Så uppstod i mitten på 1200-talet Kristi kropps och blods högtid. Den firas på torsdagen efter Trefaldighetssöndagen. Dess liturgiska texter författade en gång

den helige Tomas av Aquino.
Sekvensen innan evangeliet är ett
lovprisande av Herren:

Quantum potes, tantum aude:

quia maior omni laude,

nec laudare sufficis

Ja, våga lovsjunga, lovprisa av all din
kraft, så mycket du förmår; du kan
aldrig lova nog.

På Kristi kropps och blods högtidsdag
riktar sig vår blick mot den lidande
Jesu rika frukter på ”korsets träd”,
som kyrkofadern och diktaren säger.
Vi firar Herrens ständiga närvaro i
Altarets Sakrament. På teologiskt
språk förklarar den katolska kyrkans
katekes:

»Eftersom Kristus skulle lämna de
sina i sin synliga gestalt, ville han ge
oss sin sakramentala närvaro;
eftersom han skulle offra sig på

korset för att frälsa oss, ville han att vi på ett konkret sätt skulle minnas den kärlek med ”vilken han älskade oss ända till slutet” (Joh. 13:1), den kärlek som fick honom att ge sitt liv. Ja, i den eukaristiska närvaron stannar han på ett hemlighetsfullt sätt kvar hos oss som den som har älskat oss och utgivit sig själv för oss, och han stannar kvar under de tecken som uttrycker och förmedlar denna kärlek« (1380) Herrens ord och handlingar då vid den sista måltiden förblir hemlighetsfulla, men i ljuset av pingsten ändå begripliga för hjärtat och sinnet.

”Jag är den sanna vinstocken” (jfr Joh. 15:1-8) Också om vinstockarna, som vi ser på vinsluttningarna, inte är precis ”osanna” syftar detta ord av Jesus på det materiella, som vi ser och kan smaka. Bakom det vi kan se, bakom det gripbara, framkommer en bild och liknelse för en andlig

verklighet, som utlovas oss, men ännu är förborgad.

Så var ordet om vinstocken välbekant för israeliterna som symbol för deras folk. Jesus ger bilden en djupare betydelse. Nu är han själv det verksamma tecknet. Hans blod har i den sakramentala gemenskapen med honom blivit vårt livselixir. Genom bönen och sakramenten förblir vi förenade med vinstocken och blir därmed fruktbara. ”Om någon är kvar i mig och jag i honom bär han rik frukt: utan mig kan ni ingenting göra” (Joh. 15:5)

Som friska vinrankor

Jesus talar om hur Gud sköter vinstocken. ”Min fader är vinodlaren. Varje gren i mig som inte bär frukt skär han bort” Det finns alltså kristna som är ”i honom” och ändå inte bär frukt och slutligen blir helt skilda från honom. Men det

finns andra – och detta vill Herren framhäva – som under vinodlarens skötsel bär rik frukt: ”Varje gren som bär frukt ansar han, så att den bär mer frukt”. Den gudomlige vinodlaren bereder marken för nådens växande. Han luckrar upp förhårdnaden av egoism och avtrubbad sinnlig njutning, han beskär de förvildade revorna av bedrägliga begär och fruktan för människor. Om inte, skulle själens liv bli igenvuxet av vilda skott och förtvina. Om och om igen rensar han bort olustens och underlåtelsens ogräs. Så ser han till att få fram fruktbara skott för växandet, för blomningen och slutligen för mognandet av de saftiga, söta druvorna.

”Utan mig kan ni ingenting göra”. På många olika sätt är vi förenade med honom, genom sakramenten, genom tillbedjan och åkallan, genom godhet

i umgänget med varandra och genom
civilkurage i samhället...

Att bära Kristus ut i världen

Glädjen över hemligheten, nämligen
Herrens verkliga närvaro bland oss,
får oss att ge oss ut med gott
föredöme i frimodig bekännelse och
idag till och med på gatan.

Processionen under Kristi kropps och
blods högtid uppstod ca 1270. Den
visar offentligen »hur Eukaristin
omsluter världen och förvandlar
den. Eukaristin hör inte bara till
kyrkorummet och en sluten
församling. Världen skall bli
eukaristisk (...) Men detta är Kristi
kropps och blods högtid: att fira
Eukaristin kosmiskt« (Joseph
Ratzinger, Bilder der Hoffnung)

Den i hostian sakramentalt
närvarande Herren bärs genom
gatorna – vid varje station en kort
andakt och välsignelse med det
Allraheligaste. De som går förbi gör

korstecknet eller böjer knä eller går
likgiltigt vidare. Så går processionen
också förbi den aningslöse
bistrobesökaren och den sömnige
fönstertittaren. Överraskade
betraktar de processionen eller anser
den vara katolsk folklore – och anar
inget om det gudomliga spelet med
tidens gränser eller människornas
längtan. »Herren, som dold i hostian
går längs gator och torg – på samma
sätt som under sitt jordiska liv.
Herren visar sig för dem som vill se
honom, han går dem till mötes som
inte söker honom. Jesus uppträder
så, ännu en gång, mitt bland de sina:
hur reagerar vi på denna Mästarens
kallelse?» (Josemaría Escrivá, När
Kristus går förbi, nr 156)

av Josef Arquero

pdf | Dokument automatiskt skapad
från [https://opusdei.org/sv-se/article/
vinstockens-frukt/](https://opusdei.org/sv-se/article/vinstockens-frukt/) (2026-02-28)